

σμός των). Τὸ εὐρετήριον εἰς τὸ τέλος ὑπεύθυνον καὶ ἑξαντλητικόν. Τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα ὑποδειγματικῶς ἐπειλεγμένον, χωρὶς νὰ μνημονεύωνται προφανῆ ἐποουσιώδη σφάλματα (ποῦ ἐξογκώνουν χωρὶς λόγον τὸ ὑπόμνημα) ἢ νὰ παραλείπωνται στοιχεῖα ποῦ ἄμεσα ἢ ἕμμεσα εἶναι χρήσιμα καὶ ἐπιβάλεται νὰ μνημονευθοῦν· προσωπικῶς θὰ ἠδύχομην ἐν τούτοις εἰς τὰ σημεῖα ποῦ οἱ βασικοὶ κώδικες ἔχουν χάσματα νὰ ἐπιστρατεύωνται καὶ νὰ μνημονεύωνται λεπτομερέστερον πηγαι καὶ κώδικες ποῦ ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας θεωροῦνται *eliminandi*. Ἀντίθετα ἡ σημασία τοῦ χφ. *Olomucensis* I,6,9 τοῦ 15ου αἰ. εἶναι ἐντελῶς ἀμελητέα, διατὶ διασώζει μόνον 7-8 στίχους μὲ τέσσαρις μικρὰς ἀποφθεγματικὰς ἐπιλογάς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει καμμία ἀξιόλογος γραφὴ ποῦ νὰ μὴν τὴν ἔχωμεν ἀπὸ ἄλλην πηγὴν.

Ἐν τῷ Vaticanus gr. 1348 τοῦ 16ου αἰ., ποῦ παρουσιάζεται πρῶτος εἰς τὸν σχετικὸν πίνακα κωδίκων, ἔχει νομίζω ὑπερτιμηθῆ· δὲν γνωρίζω ἂν εἰς αὐτὸ συνέτεινε τὸ ἄλλοτε κύριον τοῦ μεγαλοσχήμου κτήτορος τοῦ Φουλβίου Οὐρσίνα ἢ αἱ διορθώσεις ποῦ ἐπέφερε εἰς αὐτὸν ὁ γνωστὸς πρωτοπόρος ἀρχαίων ἐκδόσεων Ζαχαρίας Καλλέργης ἢ ἡ ὄλη ἐμφάνισις τοῦ χειρογράφου· πάντως καὶ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι πρόκειται περὶ χειρογράφου ποῦ ἀνήκει εἰς πολὺ πρόσφατον ἐποχὴν, χωρὶς παράλληλα νὰ προσφέρῃ κάτι τὸ ἰδιαίτερον σημαντικόν, ἀρκεῖ διὰ νὰ μειώσῃ τὰ δικαιώματα πρωτοκαθεδρίας του καὶ διασαλεύσῃ τῆς ἱεραρχίας, πολὺ περισσότερο δταν στερῇ τὴν θέσιν ἀπὸ τοῦ χφ. F (:Florentinus Laurent. conu. sopp. 627) ποῦ εἶναι κατὰ τρεῖς αἰῶνας ἀρχαιότερον καὶ ποῦ ἔγινε περίφημον, διότι εἶναι τὸ μόνον ποῦ διασώζει τὸ κείμενον τοῦ Χαρίτωνος καὶ τοῦ Ξενοφῶντος Ἐφεσίου, ὅπως καὶ ὁ ἐκδότης μνημονεύει στὴ σελ. 6 τοῦ προλόγου του.

Ἄλλωστε τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Βατικανὸς ἔχει γενικὰ ὀλιγώτερα σφάλματα ἀπὸ τὸν Φλωρεντινὸν δὲν πρέπει νὰ μᾶς παραπλανήσῃ εἰς τὰς ἀξιολογικὰς μας ἀποτιμήσεις: Ὁ πρῶτος εἶναι κῶδιξ «ρετουσαρισμένος», διότι εἶχε τὴν τύχην (ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτυχίαν συγχρόνως) νὰ τὸν ἴδωσιν καὶ νὰ τὸν «χτενίσουν» πολλοὶ ἀρχαιομαθεῖς, ἐνῶ ὁ δεύτερος εἶναι γραμμένος ἀπὸ ἀντιγραφεὰ περιωρισμένης μορφώσεως, πρᾶγμα ποῦ, ὅπως γνωρίζει βέβαια ὁ M.D. Reeve ἀποτελεῖ πλεονέκτημα· διότι μόνον οἱ «ἀρετουσαριστοὶ» κώδικες ἔχουν ἠδύξημένης πιθανότητος, παράλληλα μὲ τὰ πολλὰ ἐνδεχόμενα λάθη τους, νὰ κρύβουν καὶ ψήγματα χρυσοῦ, γραφῆς δηλ. περιέργους καὶ ἀπὸ πρώτη ματιὰ ἀπιθάνους καὶ ὑπόπτους, ποῦ δὲν τολμᾷ ἐν τούτοις νὰ θίξῃ ὁ ἀντιγραφεὺς, διότι ἔχει συναίσθησιν τῆς ἀμαθείας του, διασώζων οὕτω τὰς γραφὰς τοῦ χειρογράφου, ποῦ εἶχε ὡς ὑπόδειγμα, ἀμολύντους.

Ἐν τῷ ὅλῳ αὐτὰ πάντως δὲν μειώνουν τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας ποῦ ἔγινε καὶ ποῦ εὐρίσκειται εἰς τὸ γνωστὸν ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῶν ἐκδόσεων τῆς Teubner.

N.Π. Χιονίδης

Hippnax, Testimonia et Fragmenta, edidit H. Degani, Teubner Leipzig 1983, σ. XXIX/226.

Ἐν τῷ συγγραφεὺς τῆς παρούσης λαμπρᾶς ἐκδόσεως τοῦ Ἰπώνακτος Καθηγητῆς E. Degani ἀσχολεῖται μὲ τοὺς λαμβογράφους ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον καὶ ἔχει συγγρά-

πει περί τὰς εἴκοσι μελέτας καὶ σοβαρὰ ἔργα κυρίως περί τοῦ Ἴππ. καὶ τῶν λυρικῶν ποιητῶν. Ἡ παρούσα ὀγκώδης συγγραφή ἐπὶ τῶν σχετικῶς ὀλίγων σωζομένων στίχων συγκομίζει ἀφθονώτατον ὕλικόν, μεθοδικώτατα διατεταγμένον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελεῖ ἄριστον βοήθημα διὰ τοὺς μελετητὰς τοῦ Ἴππ.

Τὸ βιβλίον περιέχει πρόλογον, εἰς ὃν ἐκτίθεται ὁ τρόπος τῆς ἐρεύνης καὶ ἡ μέθοδος, ὁ τρόπος τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὕλικου καὶ ὁ ἐπιδιωχθεὶς σκοπός. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀναγραφή τῆς κυρίας βιβλιογραφίας, μία συνοπτικὴ διερεύνησις τοῦ ὅφους τοῦ ποιητοῦ, ἥτοι τῶν γραμματικῶν, συντακτικῶν καὶ ποιητικῶν ἰδιοτυπιῶν τῆς ἐκφράσεως τοῦ Ἴππ. με ἀναγραφὴν συγκεντρωτικὴν τῶν τυπικῶν καὶ μορφολογικῶν ἰδιοτυπιῶν, αἵτινες συναντῶνται εἰς τὸ κείμενον κατὰ κατηγορίας, κατὰ ἀπόσπασμα καὶ με πλήρη συγκέντρωσιν τῶν «ἀπαξ λεγομένων» λέξεων. Ἐπίσης παρατίθεται μία συνοπτικὴ ἀλλὰ πλήρης ἐπισήμανσις τῶν προσφδιακῶν καὶ μετρικῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ποιήσεως τοῦ Ἴππ. με παραδείγματα κατὰ κατηγορίας. Ἐἶτα καταχωρίζονται τὰ ἀποσπάσματα κατὰ κατηγορίας, ὁπότεν καταφαίνονται καὶ τὰ κριτήρια τοῦ συγγραφέως διὰ τὴν νέαν ἀρίθμησιν. Πρῶτον παρατίθενται τὰ Ἀποσπ. τῶν ἀρχαίων μαρτυριῶν περί τοῦ Ἴππ., περί τῆς ἐποχῆς του (1-6), τοῦ βίου καὶ τῶν ἠθῶν του (7-19 b), τῶν γραπτῶν καὶ τῶν μέτρων του (20-24) καὶ περί τῆς τέχνης καὶ τῆς φήμης του (45-66). Κατόπιν παρατίθενται οἱ Ἰαμβοί, τοῦ I βιβλίου (1-14) τοῦ II (15-16) καὶ τῶν λοιπῶν ἀποσπασμάτων, μὴ ἐχόντων ἐνδειξιν ἐντάξεώς των εἰς ὄρισμένον βιβλίον (17-183). Ἡ εἰδικωτέρα κατάταξις τῶν ἀβεβαίω βιβλίου ἀποσπασμάτων εἶναι κατὰ σειράν: Οἱ τρίμετροι χωλοὶ (17-117), οἱ τρίμετροι κανονικοὶ (118-119), οἱ τετράμετροι ἰαμβικοὶ (120), οἱ τετράμετροι τροχαϊκοὶ (121-125), οἱ ἐξάμετροι (126-128), οἱ τοῦ ἐπφδικοῦ μέτρου (129-131), οἱ ἀβεβαίου μετρικοῦ εἶδους (132-183). Ἐνταῦθα σημειοῦται ὅτι δὲν ἔχουν ἰδιαιτέραν κατάταξιν α) οἱ 23 στίχοι τοῦ ἰσχιορρωγικοῦ μέτρου, οἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν σελ. XXIX καὶ β) οἱ εἰς τὸ I καὶ II βιβλίον μὴ ἰαμβοί, ὡς λ.χ. ὁ τοῦ I βιβλίου 12 τροχαϊκὸς τετράμετρος.

Ἔπονται τὰ ἀποσπάσματα 184-186, ἅτινα ἀναφέρουν ἢ τμῆμα στίχου ἢ λέξεις ἐκ λεξικογραφικῶν μαρτυριῶν ποὺ ἔχουν Ἴππωνάκτειον μαρτυρίαν. Κατόπιν τὰ ἀμφίβολα (187-205) τασσόμενα πάλιν κατὰ στιχοιργικὸν εἶδος, ἥτοι τρίμετροι χωλοὶ (187-192), τετράμετροι τροχαϊκοὶ (193), ἐπφδικοὶ (194-196), ἀβεβαίου εἶδους (197-205). Μετὰ ταῦτα ἔρχονται τὰ Ἴππωνάκτια, δηλαδὴ τὰ μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἴπώνακτα, ἀλλὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν εἰς ὑποδείγματα χωλοῦ μέτρου ἢ ὡς (ἀνήκοντα εἰς τὰ μετρικὰ σχήματα τοῦ Ἴππ. (206-214) καὶ τέλος τὰ Νόθα (215-220). Μετὰ τὰ Ἀποσπάσματα παρατίθεται πίναξ ἐναρμονίσεως τῆς ἀριθμήσεως Degani πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν πινάκων κατατάξεως εἰς ἐννέα ἄλλους προγενεστέρους ἐκδότας (σ. 187-202). Σημειοῦται ὅτι ἐντὸς τοῦ κειμένου σημειοῦται ἡ ἀντιστοιχία μόνον πρὸς τοὺς δύο τελευταίους ἐκδοθέντας πίνακας τῶν de Medeiros καὶ West. Τέλος παρατίθενται οἱ πίνακες α) Παπύρων καὶ ἐπιγραφῶν β) Πηγῶν (σελ. 203-209) γ) Λέξεων (209-218) δ) τὰ προσθετέα (219-225) καὶ ε) τῶν περιεχομένων (226).

Ἐκ τῶν 226 σελίδων τοῦ βιβλίου λατινιστὶ κατὰ τὴν παράδοσιν Teubner συνταγμένου, ἐκτὸς 1. τῶν συντόμων κειμένων τῶν εἰς ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἢ λατινικὴν ἐκφερομένων 66 μαρτυριῶν (testimonia) καὶ 2. τῶν περίπου 160 ἀκεραίων στίχων καὶ τῶν ὀλίγων δεκάδων τμημάτων στίχων ἢ καὶ παπυρικῶν ῥακῶν λέξεων, ἅτινα ἀποτελοῦν τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ βιβλίου, ὅλος ὁ λοιπὸς χῶρος ἀποτελεῖ συναγωγὴν ὕλικου ἐξ ἀρχαίων συγγραφέων καὶ λεξικογράφων καὶ σχολιαστῶν ἀρχαίων καὶ μετα-

γενεστέρων καὶ ἐκ κριτικῶν εἰκασιῶν τῶν νεωτέρων ἐκδοτῶν καὶ ἄλλων λογίων μελετητῶν, περὶ τῶν ὁποίων σεσημειωμένη πανταχοῦ ἢ προσωπικὴ γνώμη τοῦ ἐκδότου Degani. Καὶ ἡ γνώμη του αὐτῆ καθιστᾷ ἐμφανῆ τὴν βαρύτητά της ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ D. δὲν ἠρέσθη εἰς τὴν μορφήν τοῦ κειμένου τῆς δεκάδος τῶν κυριωτέρων ἐκδόσεων, ἀλλὰ ἐμελέτησεν ἐξ ὑπαρχῆς περὶ τοὺς 16 κυρίους κώδικας καὶ τὰ αὐτόγραφα τοῦ Εὐσταθίου, ἐξ ὧν ἠρύσθη νέας ἀναγνώσεις βελτιούσας τὴν μορφήν τοῦ κειμένου. Ταῦτα πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ποσοτικῶς τεραστίας σχολιαστικῆς καὶ πληροφοριακῆς ὕλης, ἡ ὁποία συνεκομίσθη διὰ τὴν ὄσον ἔνεστι ὀρθοτέραν κατανόησιν τοῦ κειμένου.

Εἶναι περίεργον ὅτι ὁ δύσμορφος καὶ πικρόχολος καὶ ἀθυρόστομος αὐτὸς ποιητῆς ἤσκησε τόσον μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοὺς ἐπηρεάσε μὲ τὴν μορφήν τοῦ λόγου του καὶ τὸ λεξιλόγιόν του, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὰς ἀρχαίας πληροφορίας τὰς παρεχομένας καὶ εἰς τὰ ὑπομνήματα τοῦ παρόντος βιβλίου. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐξεδίδετο καὶ ἀνεγινώσκετο συνεχῶς εἰς ὄλους τοὺς αἰῶνας, ὅπως μαρτυροῦν καὶ οἱ πάπυροι καὶ τὰ βιβλία του ποὺ εἶχαν διαθέσιμα οἱ Βυζαντινοὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Τζέτζη καὶ εἶναι ἀληθὲς αἰνίγμα πῶς δὲν διεσώθη οὔτε ἐν χειρόγραφον τῶν ἔργων του συνολικῶς, ὥστε τὸ μικρὸν ποσὸν τῶν στίχων του ποὺ γνωρίζομεν νὰ προέρχεται κυρίως ἐκ σποράδην παρεχομένων ἐξ ἑνὸς συνήθως ἢ δύο στίχων πληροφοριῶν ἐκ μέρους τῶν ἀρχαίων μετρικῶν ἢ λεξικογράφων ἐν εἶδει παραδείγματος.

Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς παρουσίας ἐκδόσεως εἶναι ἡ ἐπιμελὴς συλλογὴ τῶν ἀρχαίων μαρτυριῶν, αἵτινες ἀφοροῦν τὴν ἐποχὴν, τὸν βίον τοῦ ποιητοῦ, τὴν φήμην του, τὴν ποιήσιν του καὶ τὴν μετρικὴν του τέχνην, καὶ αἱ ὁποῖαι μαρτυρίαι ἐκδίδονται κριτικῶς διὰ πρώτην φοράν. Ἡ ἀρίθμησις τῶν ἀποσπασμάτων μὲ κριτήρια, ἅτινα ἐμνημονεύθησαν ἀνωτέρω, νομίζω ὅτι εἶναι εὐστοχος, μόνον ὅτι τὰ κριτήρια ταῦτα δὲν ἐφηρμόσθησαν εἰς τὰ ἀποσπάσματα τῶν βιβλίων I καὶ II διὰ τὰ ὁποῖα τὸν λόγον εἶχεν ὁ ἴδιος ὁ ποιητῆς, ἀλλὰ μόνον —καὶ τοῦτο ἦτο φυσικόν— διὰ τὰ εἰς ἀθλον βιβλίον ἀνήκοντα ὑπόλοιπα, ἅτινα θεωροῦνται ὡς γνήσια. Ὁρθῶς διεχωρίσθησαν εἰς ἰδιαίτεραν κατηγορίαν τὰ ἔχοντα στοιχεῖα ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἰπώνακτα Ἰπ. 184-186 καὶ τὰ ἀμφίβολα 187-205. Καὶ ὀρθῆ ἐπίσης εἶναι ἡ ἐκτὸς τῶν γνησίων τοποθέτησις τῶν Ἰπωνακτίων 206-214, τῶν ὁποίων ἡ μόνη σχέσις πρὸς τὸν ποιητὴν εἶναι ὅτι ἔχουν τὴν μορφήν τῶν μετρικῶν σχημάτων τοῦ Ἰπ. καὶ μνημονεύονται ὡς ὑποδείγματα Ἰπωνακτίου μετρικῆς τεχνικῆς ὑπὸ τῶν γραμματικῶν. Φυσικὸς εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ διαχωρισμὸς τῶν νόθων.

Εἰς τὸ κείμενον ὁ ἐκδότης παρεδέχθη μόνον εἰκασίας βεβαίας. Ὅπου ὁ ἴδιος δὲν εὐρίσκει ἱκανοποιητικὴν τὴν προτεινομένην ἀποκατάστασιν ἐφθαρμένων στίχων, τοὺς δίδει ἐφθαρμένους μὲ ἔνδειξιν τῶν σημείων φθορᾶς, λ.χ. 3. 2, 5.1, 11, 27, 59, 133 κ.ἄ.

Εἰς τὸ ὑπόμνημα παρέχεται ἡ ἔνδειξις τῶν πηγῶν τοῦ κειμένου μὲ τὸ συναφὲς κείμενον. Ἐνίοτε αἱ πηγαὶ εἶναι πλείονες. Αἱ κυριώτεραι δὲ εἶναι ἐκτὸς ἀρχαίων συγγραφέων καὶ ποιητῶν καὶ τῶν ποιητῶν τῆς Ἀνθολογίας καὶ τῶν ἀρχαίων σχολιαστῶν καὶ οἱ Ἡρωδιανός, Χοιροβοσκός, Ἡσύχιος, Θεόγνωστος, Ἐρωτιανός, Σουΐδας, Φώτιον, Εὐστάθιος, Τζέτζης, Ζωναράς καὶ τὰ πάσης φύσεως Ἐτυμολογικά, ἐκ τῶν ὁποίων παρέχονται γλῶσσαι ρητῶς ἢ σιωπηρῶς ἀφορῶσαι εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ἰπώνακτος.

Εἰς τὸ β' Ὑπόμνημα δίδονται αἱ μεταξὺ τῶν στίχων καὶ αἱ ἐν τῇ ᾧ ἐγγραφαι καὶ τὰ ἐρμηνεύματα (γλῶσσαι), ἀναφέρονται ἐκφράσεις συγγραφέων παρόμοιαι πρὸς τὰς τοῦ ἀποσπάσματος ἢ παρατηρήσεις ἀρχαίων ἐπὶ ἰδιοτυπιῶν τοῦ κειμένου (λ.χ. *Ἰωνες*

ψιλοῦσι) καὶ πάσης φύσεως σχόλια, κριτικαὶ σημειώσεις ἢ γλῶσσαι, συντείνουσαι εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ κειμένου ὡς πρὸς τὴν μορφήν αὐτοῦ καὶ τὴν ἔννοιαν. Καὶ εἰς τὸ γ' ὑπόμνημα, τὸ κριτικόν, ὅπερ εἶναι πλουσιώτατον καὶ ἐξαντλητικὸν δίδονται πάσης φύσεως πληροφοριαί. Πρῶτον, ποῖος ἐκδότης πρῶτος περιέλαβε τὸ ἀπόσπασμα (ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἢ σχετικῇ ἔνδειξις διὰ τὸ πρῶτον παπυρικὸν ἀπόσπασμα (67) δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθή) εἰς τὰ ἔργα τοῦ Ἰππώνακτος μὲ τὰς τυχόν ἀμφισβητήσεις. Ἡ σχέσις του πρὸς τὰ ἄλλα ἀποσπάσματα (πάντοτε κατὰ τὰς γνώμας τῶν ἐκδοτῶν καὶ διαφόρων ἐρευνητῶν). Ἡ ἐρμηνεῖα καὶ αἱ παρατηρήσεις διὰ τὰς λέξεις κατὰ τοὺς Λεξικογράφους ἢ διὰ τῆς ἐννοίας παραλλήλων χωρίων ἄλλων ποιητῶν μετὰ τῶν σχετικῶν γνωμῶν τῶν ἐρμηνευτῶν ἐξαντλητικῶς καὶ διὰ τῆς ἐνδείξεως τῶν διαφόρων γραφῶν τῶν κωδίκων, τῶν σχολιαστῶν καὶ τῆς γνώμης τοῦ ἐκδότου. Ἐνίοτε ἐξέτασις τῶν γραμματικῶν μορφῶν ἱστορικῶς παρὰ ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι διὰ τὴν πληρεστέραν κατανόησιν μὲ παράθεσιν χωρίων μὲ ὁμοίας λέξεις καὶ ρίζας. Πάσης φύσεως ἐρμηνευτικαὶ πληροφορίες καὶ παρατηρήσεις ἐξ ἀναλογίας πρὸς ἄλλους ποιητὰς καὶ διευκρινίσεις τῶν μετρικῶν ἰδιορρυθμιῶν. Εἶναι ἐκπληκτικὴ ἢ ἐπιμέλεια τοῦ ἐκδότου πρὸς συλλογὴν καὶ διερεῦνησιν τόσου ὕλικου, τοῦ ὁποίου μέγα μέρος συνίσταται εἴτε εἰς παπυρικὰ ἴχνη στίχων, μᾶλλον ἴχνη λέξεων στίχων, εἴτε εἰς λήμματα ἐρμηνείας λέξεων εἰκαζομένων ὡς Ἰππωνακτίων. Οὕτω λ.χ. τὰ ἀποσπ. 67 ἕως 117 ἀποτελοῦν ἀποκόμματα τεσσάρων πατύρων, PBerol. 12605 (ἀπ. 67), POxy 2174 (ἀπ. 68-93 καὶ 96-104) PSI (ἀπ. 94-95) καὶ POxy 2175 (ἀπ. 105-117). Ἐντύπωσιν κάμνουν αἱ παρατηρήσεις τῶν ἐρμηνευτῶν δὲ τὸ πλῆθος τῶν Ἰππων. λέξεων ξένης καταγωγῆς, ἱρανικῆς, σημιτικῆς, φρυγικῆς, λυδικῆς ἢ ἀπλῶς βαρβαρικῆς, ὧν ὁ χαρακτηρισμὸς ἐνίοτε ἀμφισβητεῖται λ.χ. *νικύρτα*, ὁ *Mein*. ὄχι, πρβλ. τὰ Ἑλληνικὰ *Σιβύρτα*, *Βαβύρτα*. Ὑπερβολικὴ ἐπίσης δύναται νὰ εἶναι ἢ τάσις μερικῶν ἐρμηνευτῶν νὰ ὑπονοοῦν ἄσεμνον συμβολικὴν σημασίαν καὶ ὡς στίχους οὐδὲν τὸ ἐμφανὲς τοιοῦτον σημεῖον παρουσιάζοντας, λ.χ. ἀπ. 123 *μηδὲ μοιμύλλειν Λεβεδίην ἰσχάδ' ἐκ Καμανδωλοῦ*.

Μὲ τὴν ἐπισταμένην συλλογὴν καὶ παράθεσιν τῶν ἀφθονωτάτων διαφωτιστικῶν παντὸς εἶδους σχολίων καὶ πληροφοριῶν καὶ τὴν παροχὴν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀπόψεων ὁ Degani ἐπέτυχεν εἰς τὴν πρόθεσίν του νὰ δώσῃ νέον ὄργανον ἐρεύνης μὲ ἀφθονον ὕλικόν διὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν σωζομένων τοῦ Ἰππώνακτος καὶ βοήθημα διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἱστορίας τοῦ κειμένου.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Fritz Jürss - Dietrich Ehlers, Aristoteles, BG Teubner Leipzig 1982 σχ. 16ον σσ 102. τιμή DDR. Μ. 6,80.

Οἱ ἐκ Βερολίνου ἀνωτέρω Διδάκτορες καὶ ἐν τῇ Σειρᾷ «Biographien hervorragender Naturwissenschaftler Techniker und Mediziner» ἐπιχείρησαν μίαν ἐκλαϊκευμένην, τρόπον τινά, συγγραφὴν περὶ Ἀριστοτέλους, τὴν ὁποίαν διαιροῦν, ἐκτὸς τῆς Εἰσαγωγῆς, εἰς: 1ον ἢ προσωπικότητος τοῦ Σταγίριτου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν κοινωνίαν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ γενικώτερον· ἐν αὐτῇ μνημονεῦνται ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ τῆς πρό τοῦ Ἀριστοτέλους πνευματικῆς προσφορᾶς τῶν Ἑλλήνων, ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθοῦν βιο-